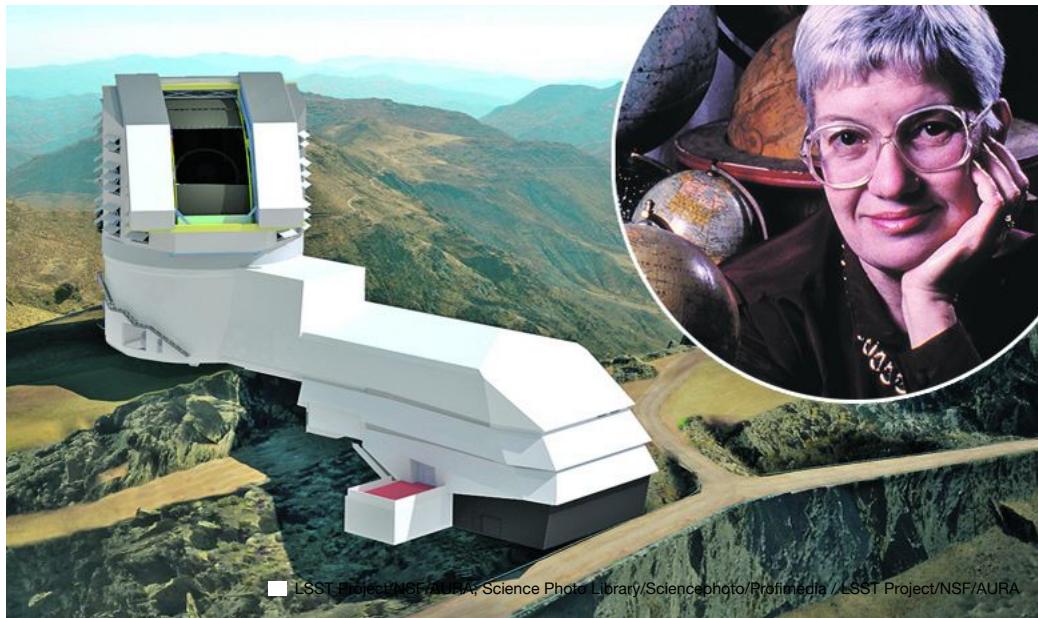

POČAST SLAVNOJ ASTROFIZIČARKI

JEDAN OD NAJVEĆIH TELESKOPOA NA SVIJETU NAZVAN PO VERI RUBIN Hrvat Željko Ivezić među vodećim je ljudima opservatorija koji se dovršava u Čileu

AUTOR: Tanja Rudež (<https://www.jutarnji.hr/autori/tanja-rudez>) OBJAVLJENO: 07.01.2020. u 10:48

 Microsoft Azure

Add intelligent algorithms to apps, websites, and bots

[Try Azure free >](#)

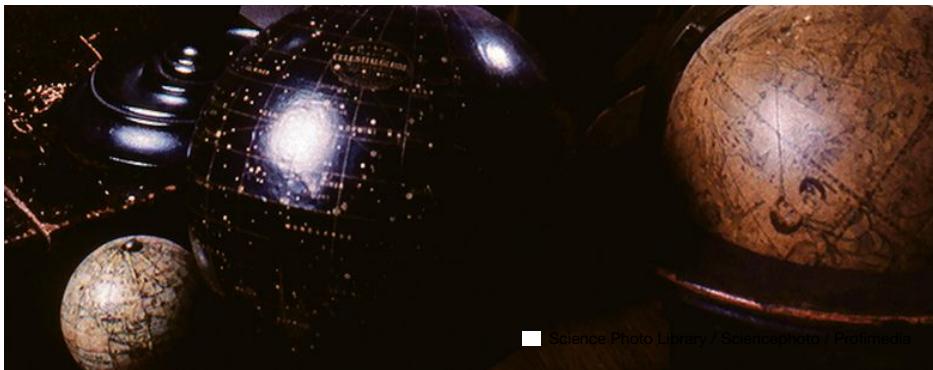

Jedan od najvećih teleskopa na svijetu **Large Synoptic Survey Telescope (LSST)**

(<https://www.lsst.org/>), koji se dovršava u Čileu, jučer je dobio novo ime, Opservatorij Vere C. Rubin (VRO), u čast jedne od najpoznatijih svjetskih astrofizičarki.

Vera Rubin (1928. - 2016.) bila je američka znanstvenica čiji su precizni proračuni rotacija zvijezda u galaksijama s kraja 1960-ih i početka 1970-ih pokazali da osim vidljive tvari u svemiru mora postojati i tzv. tamna tvar. Danas znamo da ta tamna tvar (nevidljiva izravnom detekcijom) zajedno s tzv. tamnom energijom čini čak 95 posto mase i energije svemira. Za svoja znanstvena postignuća Vera Rubin dobila je niz priznanja, no mnogi smatraju da joj je neopravdano izmakla Nobelova nagrada.

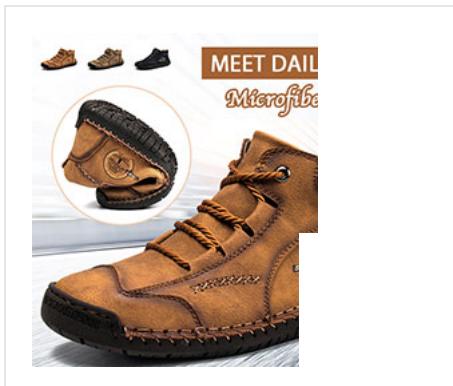

■ Science Photo Library / Sciencephoto / Profimedia

Vera Rubin

- Svi mi koji radimo na projektu LSST znali smo da će opservatorij, budući da je značajna nacionalna investicija, dobiti novo ime prije kraja konstrukcije. Drago nam je što će se prvi put jedan veliki astronomski opservatorij nazvati po znanstvenici. Vera Rubin je potpuno zaslужila tu čast svojim znanstvenim rezultatima, ali i svojom dugogodišnjom borbom za iste radne uvjete i mogućnosti te isti status znanstvenika bez obzira na spol - rekao nam je prof. **Željko Ivezić**, zamjenik direktora Opservatorija Vere C. Rubin.

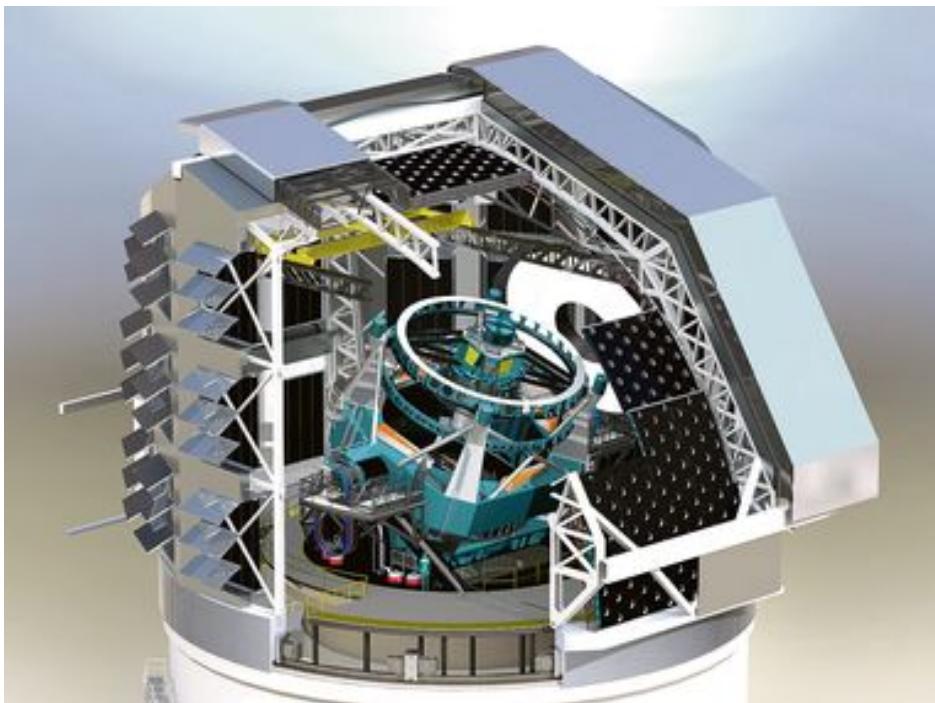
■ Marko Mihaljević / CROPIX

Željko Ivezić

Tri noći

Istodobno, Željko Ivezic znanstveni je direktor projekta Legacy Survey of Space and Time (LSST). Riječ je o prvom projektu Opservatorija Rubin koji će početi 2022. godine i trajati 10 godina.

- Naš promatrački sustav uključivat će teleskop s najvećom kombinacijom velikog zrcala i velikog vidnog polja, najveću kameru ikada sagrađenu s 3200 megapiksela te sofisticirani softver za obradu oko 100 petabajta, znači oko 100.000 terabajta podataka koje ćemo skupiti tijekom 10 godina rada. Glavna ideja projekta je snimati cijelo nebo svake tri noći tijekom 10 godina. Zbrajanjem LSST slika u kompjutoru dobit će se mapa neba s oko 20 milijardi zvijezda te otprilike jednako toliko galaksija - pojasnio je Željko Ivezic.

Eksplozije

- Četiri su glavna znanstvena cilja projekta LSST: precizno mjerjenje svojstava tamne energije i tamne tvari, mjerjenje strukture Mlijecnog puta, pronalaženje asteroida i kometa u Sunčevu sustavu te potraga za kozmičkim eksplozijama. Uz znanstvene ciljeve, bitni dodatni ciljevi su popularizacija astronomije, fizike i općenito znanosti te razvijanje obrazovnih programa na temelju podataka dobivenih uz pomoć LSST-a za osnovne i srednje škole - naglasio je Željko Ivezic.

Više na Jutarnjem...